

BIJBEL LEZEN MET KINDEREN

BIJBEL LEZEN MET KINDEREN

©2016. Dit is een uitgave van het Deputaatschap Kerk, Gezin, Jeugd en Onderwijs (KGJO) – Gereformeerde Gemeenten. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

COLOFON:

Redactie: E.J. van Woudenberg-Steenstra

Tekst: G.M. de Regt

Contact:

Deputaatschap KGJO

Houttuinlaan 7

3447 GM Woerden

T: (0348) 489968

E: coördinator@kgjo.nl

OPENING

Zingen: Psalm 19: 1 en 4 (eventueel ter afsluiting van de bijeenkomst: vers 5)

Lezen: 2 Timotheüs 3: 10-17

Bidden: Vraag eventueel om concrete gebedspunten van deelnemers.

Bezinning bij het Bijbelgedeelte

In de gezongen psalm gaat het over de schepping, die de heerlijkheid van God laat zien. Maar hoe mooi dit getuigenis ook is, je kunt er God in Christus niet in leren kennen. Daarvoor heeft God Zijn Woord gegeven.

Paulus was als een geestelijke vader voor Timotheüs. Hij wijst erop dat het volgen van Christus betekent dat je zult delen in Zijn lijden, waarna je ook zult delen in Zijn heerlijkheid. De mensen die dit geloven, zullen vervolgd worden. Een extra verleiding gaat ook nog uit van leraren die een andere boodschap brengen dan dit. Paulus roept Timotheüs dringend op om te blijven in 'hetgeen gij geleerd hebt'. Die leermeesters waren in de eerste plaats zijn moeder Eunice en grootmoeder Loïs; later ook Paulus en wellicht Silas en de apostelen in Jeruzalem. Onwillekeurig denk je hier aan het Doopformulier: onderwijzen en laten onderwijzen in de Bijbelse leer.

Timotheüs heeft vanaf zijn kinderjaren de Schriften gekend. Hier wordt bedoeld: de boeken van het Oude Testament. Daarbij heeft God Timotheüs ook het geloof in de Heere Jezus Christus gegeven, waardoor het lezen van de Schriften hem tot zaligheid is geworden. Die Schriften zijn door Gods Geest ingegeven. Wie zich daardoor laat onderwijzen, wordt toegerust, niet alleen in kennis, maar ook om te leven tot eer van God.

Vandaag gaat het over Bijbellessen met kinderen. De moeders Eunice en Loïs zijn lichtende voorbeelden voor opvoeders van vandaag. Ze hebben zich ingespannen om hun zoon Bijbelonderricht te geven. God zegende hun onderwijs. Hij wil dat ook nu doen.

UITWISSELING VAN ERVARINGEN

Nodig: Per deelnemer twee kaartjes

Praktisch iedereen ziet het belang van Bijbellessen met kinderen. Maar elke ouder of opvoeder ervaart ook struikelblokken: dingen die je verhinderen om het zo te doen als je graag zou willen.

- Schrijf op het eerste kaartje waarom jij Bijbellessen met je kind(eren) waardevol vindt.
- Schrijf op het tweede kaartje wat voor jou een struikelblok is.

Doe een rondje en vertel elkaar wat er op de kaartjes staat. Zo weet je van elkaar hoe je tegenover dit onderwerp staat en wat je moeilijk vindt.

De gespreksleider vat aan het eind de belangrijkste dingen samen.

THEORETISCH KADER

De Bijbel

De Bijbel is het middel dat God aan mensen heeft gegeven om Hem te leren kennen. Daarom moeten kinderen Gods Woord leren lezen. De Bijbel bestaat uit 66 boeken, maar heeft wel een rode draad. Als je de Bijbel leest, is het belangrijk om te beseffen dat de geschiedenissen met elkaar in verband staan. Kinderen moeten leren dat 'Bijbelverhalen' geen losse verhalen zijn, maar een lange geschiedenis waarin God laat zien wat Hij heeft gedaan om zondige mensen te redden: de rode draad van de heilsgeschiedenis. Die is in feite pas afgelopen als de Heere Jezus terugkomt.

Relatie en gewoontevorming

Om dagelijks omgang met God te hebben, zijn Bijbellesen, bidden en zingen belangrijk. Als je veel van iemand houdt en je praat een week niet met elkaar, dan ga je elkaar missen. Zo is het ook met de omgang met God. Als Hij geen plaats heeft in je leven, mis je het lezen uit de Bijbel niet. Het lezen uit de Bijbel moet daarom samengaan met het gebed dat elk gezinslid een levende relatie met de Heere mag krijgen. God kan die uit genade geven.

Regelmatig de Bijbel lezen is een goede gewoonte. Als dat in het gezin gebeurt, wordt een kind gestimuleerd om zijn eigen stille tijd ook regelmatig te houden. Daarbij moet rekening gehouden worden met de spanningsboog van de kinderen: beter kort en met interesse, dan lang en vervelend. Kinderen mogen geen hekel krijgen aan Bijbellesen.

Gezamenlijke momenten in gezinnen vallen vaak samen met een 'spitsuur'. Onrust is niet bevorderlijk voor de concentratie van kinderen. Het beste kan gekozen worden voor een moment dat de meeste kans geeft om rustig de Bijbel te lezen, al is het maar tien minuten.

Bijbellesen moet prioriteit hebben en kinderen mogen merken dat hun ouders dat heel belangrijk vinden. Je slaat het eten ook niet zomaar over.

"Bij Bijbel lezen moet rekening gehouden worden met de spanningsboog van kinderen"

Betrokkenheid

Gedachten dwalen snel af onder het lezen van de Bijbel. Om dat te voorkomen, kun je:

- Het lezen uit de Bijbel duidelijk het karakter van een gezinsmoment te geven, ook als het maar kort duurt. Haal de borden van tafel, geef kinderen die kunnen lezen, een eigen Bijbel.
- Bepaalde rituelen of gewoontes inbouwen: wie mag de Bijbel pakken, wie mag vertellen waar het de vorige keer over ging, etc.
- Kinderen een stukje laten lezen.
- Niet te lange gedeeltes kiezen en bij lange hoofdstukken kijken of je een logische 'knip' kunt maken, waar je de volgende keer verder kunt gaan.

Betrokkenheid van peuters en kleuters

Voor peuters en kleuters is de tekst in de Bijbel nog erg moeilijk. Voor hen is het belangrijk dat zij eerst de Bijbelse personen en verhalen leren kennen. Pas later zullen ze in staat zijn om daar een verband in te zien. Voor hen zijn hulpmiddelen als een peuter- of kleuterbijbel en platenboekjes over de Bijbel heel geschikt. Tijdens het gezinsmoment rondom de Bijbel kun je ook gebruik maken van dit beeldmateriaal.

- Geef bij het lezen over bekende Bijbelse personen het kind een boekje dat hij daarover heeft, of zoek de bladzijde op in een Bijbel met platen. Vertel dat jullie daarover lezen, zodat het kind het verband leert te zien tussen de Bijbel en de verhalen in het boekje.
- Zoek van tevoren een (kleur)plaat van het Bijbelgedeelte. Laat het kind daarnaar kijken of die kleuren en stel er een vraag over.

Bijbellesen en het gezinsmoment

Het gezinsmoment rond de Bijbel bestaat vaak uit meer dan alleen Bijbellesen. In vrijwel alle christelijke gezinnen zal ook worden gebeden en gedankt. Bij het danken na het lezen kan dat wat is gelezen en besproken, ook een plek krijgen. Zo maak je het gedeelte uit de Bijbel als het waren tot je gebed. Ook het zingen van psalmen of christelijke liederen kan daarin betrokken worden. Peuters en kleuters kunnen daar ook in meedoen, door zelf een versje op te geven.

Gewoontevorming bij ouders

Niet iedereen is het gewend om bij het Bijbellesen daar samen over te praten, of om het je kinderen bewust te leren. Er kan verlegenheid zijn bij ouders om daaraan te beginnen. Als je niet gewend bent om uitgebreid de Bijbel te lezen en er met elkaar over te praten, begin dan eenvoudig. Lees één van de Evangelien, lees korte gedeeltes en beperk je per keer tot een paar vragen.

Een manier om samen de Bijbel te lezen

Om de Bijbel zelf te laten spreken, kun je deze manier gebruiken:

- Lees een kort stukje Bijbeltekst, maximaal tien verzen.
- Stel een paar vragen over de tekst, nadat je het gedeelte gelezen hebt. Stel vragen over wat er letterlijk staat, zodat de kinderen het nog een keer goed lezen. 'Wat staat daar, wil je het nog een keer lezen?' Of: 'Kun je met je eigen woorden zeggen wat daar staat?' Stel vragen over wat dat betekent. 'Wat betekent dat woord?' 'Wat bedoelt de Heere Jezus als Hij dit zegt?' 'Waarom zou Petrus dat gedaan hebben?' Stel vragen die gericht zijn op het hart en leven van je kind. 'Heb jij dat ook wel eens?' 'Wat zou de Heere graag willen dat je dan doet?'
- Je hoeft niet altijd zelf het antwoord op die vragen te weten. Open vragen stellen aan de tekst, betekent dat je de tekst zelf het antwoord laat geven. Of dat je samen nadenkt over wat het kan betekenen. Een antwoord is niet zomaar goed of fout als je het op deze manier doet.
- Een voordeel van deze manier van Bijbellezende is, dat hij zowel voor jonge kinderen als tieners en adolescenten geschikt is. Een antwoord van iemand van zestien is niet per definitie beter dan dat van een kleuter.
- Als een van de ouders het Bijbelgedeelte al eerder heeft gelezen met bijvoorbeeld een Bijbelverklaring, kan die toelichting geven op de tekst. Doe dat echter pas nadat de kinderen antwoord hebben gegeven, anders is er geen mogelijkheid meer voor een gesprek en worden kinderen niet uitgedaagd om na te denken.
- Als je dit een tijdje gedaan hebt, kun je kinderen uitnodigen om vragen te stellen bij de tekst. Dat kan gaan over dingen die ze niet begrijpen, woorden die ze niet kennen, of een vraag bij de tekst bedenken die jullie samen gaan bespreken.

Gebruik van materialen

Er zijn ook materialen in omloop die behulpzaam kunnen zijn bij het Bijbellezende in het gezin. Een aantal daarvan zijn opgenomen in de literatuurlijst.

VERWERKINGSVORMEN

Casus met vragen

Het gezin Van Dalen zit aan tafel. Ze hebben net het toetje op. Peter (10) helpt met het afruimen van de tafel. De Bijbel, enkele psalmboekjes en het boekje 'Komt tot Mij' komen tevoorschijn.

Het thema is 'het huis van God'. Mirjam (13) mag vanavond het bijbehorende Bijbelgedeelte lezen. Het is Jesaja 56. Als ze daarmee klaar is, worden de jongste twee jongens een beetje onrustig. Daan (4) en Jesse (5) grijpen alvast naar de psalmboekjes en Walter (7) draait heen en weer op zijn stoel. Dan leest moeder uit het boekje. "Waar woont de Heere?" begint ze en ze kijkt de tafel rond. De kinderen weten het wel: in de hemel, in de harten van Zijn kinderen en in de kerk. Tijdens het lezen betreft moeder de kinderen erbij door hen zinnen af te laten maken en hen steeds aan te kijken.

Nu mag Walter een paar vragen voorlezen. De eerste vraag is voor Daan: "Waar woont de Heere?" Hij vindt het een makkelijke vraag: "In de kerk."

Met z'n allen proberen ze de vraag te beantwoorden waar je aan kan merken dat God in de kerk is: "In de kerk is eerbied voor God, omdat God heilig is. Ook kan je het weten doordat de dominee uit de Bijbel preekt en de Bijbel is het Woord van God." Mirjam zegt dat je door eerbiedig te luisteren met je gedrag kan laten zien dat je weet dat de Heere in de kerk is.

De psalm die bij het stukje hoort, Psalm 99: 8, is nog moeilijk voor de jongsten: "Maar jullie kennen vers één wel hè, dus die zingen we eerst."

Daarna mogen de kinderen nog een versje opgeven. Na het zingen besluit vader de maaltijd met gebed. De kinderen mogen iets zeggen waarvoor ze willen bidden. Mirjam wil bidden voor haar beste vriendin die morgen geopereerd moet worden. Daan denkt ook aan de baby in mama's buik en wil vragen of God de baby ook een nieuw hartje wil geven, "want dat kan de Heere geven hè?" Walter: "Ja, want Johannes de Doper had ook al een nieuw hartje toen hij nog in de buik van zijn moeder was."

1. Hoe worden de kinderen erbij betrokken? Hoe doen jullie dit in jullie gezin?
2. Op welke manier vormt het Bijbellezende hier een eenheid met zingen en bidden? Welke elementen bevat jullie gezinsmoment rond de Bijbel? Zou je daarin iets willen veranderen?

Het gezin Janse is op het moment aan het lezen uit de geschiedenissen van Jozef in Genesis. Vader Janse las eens in een Bijbelse atlas dat de afstand die Jozef aflegde, zo'n 80 kilometer is geweest. Als hij dit tijdens het gesprek vertelt, gaat Thomas (11) gelijk rekenen. "Pap, hoeveel kilometer loop je ook alweer in een uur? Vijf toch? Dan is hij zestien uur onderweg geweest!" Ze praten er nog even verder over door. Dat het lopen in de bergen en de hete vlakten wel langer geduurd zal hebben; waar Jozef geslapen heeft onderweg en of hij niet bang was alleen. "Hoe oud was Jozef dan?" vraagt Mirthe (9). Vader vertelt dat Jozef 17 jaar was, toen hij door zijn broers werd verkocht. "Hoe weet u dat pap?" vraagt Thomas. Vader legt uit dat er later staat dat Jozef dertig jaar was toen hij onderkoning van Egypte werd en dat hij dertien jaar in Egypte had doorgebracht. "Oh, voor zo'n grote jongen valt het wel mee," zegt Mirthe gerustgesteld.

1. Gebruik je zelf wel eens een verklaring of naslagwerk bij de Bijbel? Wat zijn je ervaringen hiermee en heb je tips voor anderen?

CREATIEVE VERWERKINGSVORM

Neem de pagina met tips voor ouders uit EigenWijs erbij. Je vindt hier zeven tips rondom Bijbellesen. Doe deze opdracht in groepjes van vier mensen.

1. Kies voor jezelf één tip uit die je belangrijk vindt en die je meer aandacht wil geven in je gezin.
2. Geef door middel van een tekening weer wat jouw ideale situatie is bij deze tip.
3. Vervolgens ga je in tweetallen elkaar bevragen. Wat heb je getekend, waarom is dit jouw ideale situatie, hoe is het nu, zie je zelf mogelijkheden om die situatie te bereiken?
4. Daarna geef je elkaar enkele tips.
5. In het groepje van vier vertel je vervolgens in twee minuten per persoon wat je hebt getekend, wat je voor jezelf als opdracht of uitdaging ziet en welke tip van de ander je mee wilt nemen.

TERUGBLIK

- Inventariseer de vragen die nog overgebleven zijn en die niet besproken zijn. Vraag naar dingen waar mensen in de groepjes niet uitkwamen of waar ze graag de mening van anderen over willen horen.
- Laat, als er tijd is, een of twee mensen iets uit de bespreking noemen dat ze graag met anderen willen delen.

AFSLUITER

"Het is fout om te denken, dat wij met iets anders moeten beginnen om het kind langzamerhand tot de Schriften te brengen. Juist de Bijbel is voor de kleinste kinderen geschikt. Gedeelten eruit gaan het begrip van het kind te boven, want zij gaan zelfs boven de bevassing van de meest gevorderden onder ons. Er zijn diepten waarin de Leviathan kan zwemmen; maar er zijn daar ook beken, waarin een lam kan waden."

(C.H. Spurgeon, Rondom de schaapskooi)

DANKGEBED

CONCRETE TIPS

- Stel Bijbellesen met kinderen niet uit omdat je het niet gewend bent. Begin eenvoudig.
- Gebruik hulpmiddelen als je een zelfstandige manier van vragen stellen een stap te ver vindt.
- Wees consequent in het moment van Bijbellesen, laat het even belangrijk zijn als de maaltijd.
- Laat het idee los dat je zelf de antwoorden moet weten als je vragen stelt.
- Laat het je niet ontmoedigen als het niet altijd lukt, om welke reden dan ook. God werkt niet altijd op de momenten dat het ons lukt.
- Laat je eigen stille tijd met God de voedingsbodem zijn voor het gezinsmoment.

VERDER LEZEN

Beeke, J.R. (2014). Aangaande mij en mijn huis. Het geloof gestalte geven in het gezin. Kampen: Uitgeverij De Groot Goudriaan

Mauritz, J.H., & Visser, W. (2006). Voor zijn aangezicht. Een handreiking voor huisgodsdienst vandaag. Houten: Uitgeverij Den Hertog

Meeuse, C.J. (2010). Kinderen voor God opvoeden. Barneveld: Gebroeders Koster

Van Olst, P. (2014). Mijn Bijbel heeft een rode draad. Apeldoorn: Uitgeverij De Banier

Van Hartingsveldt F., & Van Hartingsveldt-Moree, A. (2015). Opvoedingsreis deel 1 en 2. Bijbelse opvoeding in de praktijk. Apeldoorn: Uitgeverij De Banier

Materiaal voor Bijbellesen met kinderen

- Andrea van Hartingsveldt, Brieven voor jou. Bijbellesen met kinderen. Deze serie over de brieven van Paulus is uitgegeven bij uitgeverij De Banier. Met kinderen vanaf ongeveer 9 of 10 jaar kun je met behulp van deze boekjes de brieven van Paulus lezen. Er staat per dag een stukje uitleg bij, vragen en opdrachten en een psalm.
- Aline van de Maat en Gertrude de Regt (red), Ontdek! Schatzoeken in de Bijbel. Uitgeverij Den Hertog (2015). Dit dagboek is opgezet op basis van de hierboven beschreven manier van

Bijbellezen. Per dag zijn er een drietal vragen waardoor het kind door de Bijbeltekst wordt geleid en die op zijn eigen leven toepast. Met achtergrondinformatie over het Bijbelgedeelte.

- Wennie Evers, De rode draad. De lijn van de heilshistorie in woord en beeld. Met werkboek. Uitgeverij Gebr. Koster (2002). In dit platenboek wordt de rode draad van de heilsgeschiedenis duidelijk gemaakt aan kinderen. In het werkboekje kunnen de kinderen vragen beantwoorden en opdrachten maken. Vanaf ongeveer 5 jaar.
- Gertrude de Regt, Elke dag nieuw, dagboek voor kleuters. Uitgeverij Den Hertog (2010). Voor elke dag een kort stukje (maximaal 5 of 6 verzen) uit de Bijbel om te lezen. Met een kort stukje waarin de boodschap in een voor een kleuter begrijpelijke woorden wordt verteld en een paar vragen.

Materiaal met informatie bij de Bijbel

Er is een schat aan informatie, verschenen in boekvorm of online, met uitleg over de Bijbel. Hieronder een aantal goede verklaringen en boeken met achtergrondinformatie.

- Bijbel met kanttekeningen. Uitgever: Gereformeerde Bijbelstichting.
 - Bijbel met uitleg. Uitgeverij De Banier. Een Bijbel in de Statenvertaling, waar onderin uitleg bij de tekst is opgenomen. Verrijkt met landkaartjes, tijdbalken en andere informatie die je helpt om de Bijbeltekst beter te begrijpen en de context te leren zien.
 - Bijbelverklaring van Matthew Henry.
 - Barry J. Barnes, De grote Bijbelatlas. Uitgeverij Groen. De cultuurhistorische omgeving heeft grote invloed gehad op de Bijbelse gebeurtenissen en op de Bijbelse boodschap. Deze Bijbelatlas bevat veel uitgebreide kaarten, tekeningen en foto's, met daarbij uitleg over de leefomstandigheden, de politieke ontwikkelingen en de historische gebeurtenissen die mede bepalend waren voor het verloop van de Bijbelse geschiedenis.
 - Ralph Gower, Het dagelijks leven in de Bijbel. Uitgeverij Boekencentrum (2000). Een boek met veel leerzame informatie over het leven in de tijd van de Bijbel.
-

BIJLAGE: TIPS VOOR OUDERS

Van Bijbel lezen naar Bijbel leven

De opdracht om kinderen 'te onderwijzen in de voorzeide leer' (Dooptformulier) beperkt zich niet alleen tot het lezen van een stukje uit de Bijbel, maar vraagt ook een gesprek erover. De Heere zegt Zelf in Zijn Woord dat het gaat om het onderzoeken van dat Woord. Zes tips.

Tip 1: Eerbied

De Bijbel is Gods Woord. Als we uit de Bijbel lezen, spreekt de Heere. Leer kinderen van jongs af aan op deze momenten eerbiedig te zijn. God is heilig. Het kan gebeuren dat oudere kinderen het moeilijk vinden om eerbiedig te zijn. Lees dan met hen eens hoe het volk van Israël zich bij de berg Sinai voor moest bereiden op het spreken van de Heere. Zorg dat er tijd is voor het gezamenlijk lezen uit de Bijbel en dat er geen verstoringen zijn door telefoons en dergelijke.

Tip 2: Allemaal een Bijbel

Zodra kinderen hebben leren lezen, kunnen ze meelesen uit hun eigen Bijbel. Voor de allerkleinsten kan er een kinderbijbel worden neergelegd met een afbeelding die bij het bijbelgedeelte past. Wie meeleeft of meekijkt, kan zich beter concentreren. De Bijbel is zo ook een Boek dat letterlijk voor iedereen open gaat en door iedereen wordt gebruikt. Laat de kinderen die kunnen lezen zelf een paar verzen voorlezen. Zo wennen ze aan de stijl en het taalgebruik van de Bijbel.

Tip 3: Aandacht

Tijdens het bijbel lezen gaat het er niet alleen om dat kinderen stil zijn, maar ook dat ze echt luisteren. Probeer hun gedachten gevangen te nemen, zodat ze niet afdwalen naar andere dingen.

- Stel vooraf een vraag om hen extra op te laten letten. Door het stellen van vragen wordt een actieve luisterhouding ontwikkeld. Bijvoorbeeld: „Wat zegt David in deze psalm over de Heere?”
- Sluit aan bij het Bijbelgedeelte van de vorige dag en vertel kort wat de verhaallijn van deze dag is. Kinderen begrijpen het beter als vooraf kort is verteld waar het over gaat. Het te lezen gedeelte kan ook ingeleid worden met een paar zinnen, die tegelijk tot luisteren aansporen. Bijvoorbeeld: „Weet je nog dat Jozef in de gevangenis zat? Vandaag lezen we hoe hij er uit mag komen. Luister maar goed hoe dat gebeurt.”
- Als kinderen weten dat hun ouders achteraf vragen stellen over het gelezen gedeelte, zal dat kinderen stimuleren goed te luisteren.

Tip 4: Leg uit

Leg al tijdens het lezen bepaalde moeilijke woorden uit, zodat kinderen de lijn van het gedeelte vast kunnen houden. Bij het lezen van een heel bijbelboek is het waardevol wanneer het gezin zich verdiept in de achtergrond. Bijvoorbeeld wie de schrijver is en wat zijn bedoeling is. Oudere kinderen kunnen de opdracht krijgen dit op te zoeken, of om iets anders uit te zoeken wat onduidelijk is. Zij kunnen bij het bijbel lezen de Bijbel met kanttekeningen gebruiken, zodat zij bij een bepaalde tekst voor kunnen lezen wat de kanttekenaren ervan gezegd hebben.

Tip 5: Ga in gesprek

Besprek het gelezen gedeelte. Dat kan op verschillende manieren, maar vaak wordt geadviseerd dat te doen door 3W-vragen te stellen:

- Wat staat hier?
Dat betekent: Wat lees ik hier precies? Waar gaat het over?
- Wat bedoelt de schrijver?
Dat betekent: In welk verband staat dit gedeelte en wat bedoelt de schrijver over te brengen.
- Wat is de boodschap?
Dat betekent: Wat wil de Heere door dit gedeelte zeggen en hoe laat ik mij door de tekst gezeggen?

Tip 6: Persoonlijke toepassing

De laatste vraag van het gesprek brengt het gelezen gedeelte op de toepassing. Het gaat om persoonlijke kennis van God, van zonde, van verlossing, van bekering en van vernieuwing door de Heilige Geest. Maak

de kinderen duidelijk dat er gerust vragen gesteld mogen worden. Zelf na het lezen een vraag stellen, de aandacht richten op een bepaald vers of een persoonlijke opmerking maken geeft al aan dat die ruimte er is en kan het gesprek hierover verder bevorderen.

Tenslotte: Gebed

Bijbellezen kan niet zonder het gebed. Alleen de Heere kan harten die van nature voor Zijn Woord op slot zitten, openen. Ouders zijn met hun kinderen volkomen afhankelijk van de Heilige Geest om de Bijbel te verstaan. Hun werk ten aanzien van het bijbellezen is net als het werk van de bouwer en de wachter te vergeefs als de Heere het niet zegent (Psalm 127). Maar die afhankelijkheid van het werk van de Heilige Geest doet niets af van de verantwoordelijkheid van de opvoeder. Paulus en Apollos hoefden geen geestelijke groei te geven, maar moesten wel planten en natmaken. De Heere werkt middellijk en ouders moeten doen wat hun hand vindt om te doen. Niet in eigen kracht, maar in afhankelijkheid van de Heere, biddend om Zijn zegen.

Andrea van Hartingsveldt-Moree

Artikel uit: Opvoedingsmagazine EigenWijs. Uitgave Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten, 2015.

